

Žurnalistinių tyrimų konkurso 2021 m. nuostatai

1. Bendroji dalis

1.1. VšĮ „Nacionalinis socialinės integracijos institutas“ (toliau NSII) bendradarbiaujant su organizacija „Europos dialogas“ (toliau - ED) (toliau vadinama organizatoriai) įgyvendina Regionų tiriamosios žurnalistikos stiprinimo fondą (toliau – fondas) ir skelbia 2021 m. Tiriamosios žurnalistikos konkursą (toliau – konkursas) ir kvietimą teikti paraiškas žurnalistiniams tyrimams Lietuvoje įgyvendinti (toliau – kvietimas). Ši iniciatyva yra projekto „Media4Change – Future Story Lab“ dalis ir veikia kaip atskira organizatorių veiklos programa.

1.2. Vietos tiriamosios žurnalistikos fondas, konkursas ir kvietimas vadovaujasi Europos Sąjungos, Lietuvos Respublikos ir Slovakijos Respublikos įstatymais, kitais teisės aktais, NSII ir ED įstatais, šiais nuostatais ir kitais vidiniais dokumentais.

1.3. Oficiali konkurso veiklos trukmė – **nuo 2021 m. vasario 23 d.** (kvietimo teikti paraiškas paskelbimo) **iki 2021 m. birželio 30 d.** (galutinių rezultatų pateikimo). Esant nenumatytais aplinkybėms, tokioms kaip *force majeure*, konkurso terminas gali būti pratęstas, kad būtų galima tinkamai atlikti žurnalistinius tyrimus.

1.4. Esant neatitikimams ar konfliktams tarp taisyklių ir nuostatų anglų, lietuvių ir slovakų kalbomis, pirmenybė teikiama nuostatams anglų kalba.

2. Konkurso veiklos tikslas

2.1. Fondo ir konkurso veiklos tikslas – stiprinti bendradarbiavimu paremtą regionų tiriamąją žurnalistiką Lietuvoje bei remti aukštos kokybės profesionalaus, etiško ir novatoriško tiriamojo turinio kūrimą.

2.2. Finansinė parama bus skiriama geriausių tyrimo dizaino planų (toliau – planas) ir galutinių tyrimų autoriams. Iš viso Lietuvoje tyrimų autorių komandoms bus skiriama 16 tūkst. eurų.

2.3. Stipendijos iki 4 tūkst. eurų (toliau – stipendija) bus skiriamos trims komandoms, kurios pateikia reikalavimus atitinkančias paraiškas su tyrimo planais (toliau – pareiškėjai), kuriuos konkurso komisija (toliau – komisija) įvertins kaip geriausius, atsižvelgiant į vertinimo kriterijus numatytus šiuose nuostatuose.

2.4. Likusios II etape dalyvavusios komandos bus pakviestos tęsti ir įgyvendinti tyrimus ir kandidatuoti gauti skatinamąjį prizą (toliau – prizas). Galutiniame etape geriausiai komisijos įvertintas darbas pagal nustatytus kriterijus gaus 4 tūkst. eurų vertės prizą, kuris išsamiau aprašomas 5.8 šių nuostatų dalyje.

2.5. Komisija pasilieka teisę paskirstyti sumas priklausomai nuo vertinimų rezultatų, ypač esant žemai paraiškų kokybei.

2.6. Balsavimo atveju, komisijos sprendimai turi būti patvirtinti absoliučia visų komisijos narių balsų dauguma.

3. Konkurso dalyvių tinkamumo kriterijai

3.1. **Pareiškėjų tinkamumas** bus vertinamas pagal išvardytus kriterijus. Pareiškėjai, kurie neatitinka bent vieno iš kriterijų, bus laikomi netinkamais ir nebus vertinami toliau:

- **Susidomėjimas ir ketinimas atlikti žurnalistinį tyrimą** vertinamas remiantis kandidatų motyvacija (I etapas) ir parengtu tyrimo planu (angl. *investigation plan*) (II etapas);
- **Bendradarbiavimas** – tik komandos sudarytos iš ne mažiau nei dviejų asmenų, kurie arba atstovauja save (pvz., laisvai samdomi žurnalistai) ar skirtingas žiniasklaidos organizacijas vertinamos kaip tinkami pareiškėjai. Komandos sudarytos tik iš vienos žiniasklaidos priemonės atstovų neatitinka šiame konkurse keliamų atrankos kriterijų. **Individualias paraiškas dalyvauti konkurse žurnalistai gali teikti pirmajame atrankos etape (I etapas) ir susiburti į komandas antrajame konkurso etape (II etapas);**
- **Regioninis aktualumas** – žurnalistinio tyrimo idėja yra aktuali vietos bendruomenių lygiu Lietuvoje. Žurnalistinis tyrimas apima regioninį kampą ir analizuoja temą viename ar keliuose geografiniuose ir administraciniuose lygmenyse iš šių: LAU 2 (Lietuvoje – *seniūnijos*), LAU 1 (Lietuvoje – *savivaldybės*). Tyrimas gali apimti ir daugiau teritorinių vienetų, pavyzdžiui, du miestus. Atvejais, kai pagrindžiamas toks poreikis, pasirinktos temos gali būti aktualios platesniame NUTS 3 (*apskričiu*) lygmenyje. Šie reikalavimai detaliau aprašomi nuostatų 12-toje dalyje;
- **Originalumas** – tyrimo pasiūlymai pateikiami II etape yra paremti nauju, niekur iki tol nepublikuotu ir specialiai šiam konkursui parengtu pareiškėjų darbu. Tačiau galimi tęstiniai tyrimai, susiję su ankstesniais pareiškėjų (individualių komandos narių ar visos komandos) vykdytais tyrimais.
- **Dalyvio anketa (I etapas) ar tyrimo plano forma (II etapas) yra tinkamai užpildyta ir pateikta** kartu su visais reikalingais priedais lietuvių kalba iki paskelbtų terminų.
- **Pareiškėjai deklaruoja (pažymėdami sutikimą paraiškos formoje II etape) sąžiningumą, autorystę ir nepriklausomumą** rengiant tiek tyrimo planą, tiek galutinius darbus, įsipareigoja, kad jų darbas bus atliktas vadovaujantis įstatymais, etikos principais ir profesiniais etikos kodeksais.
- **Pareiškėjai užpildo ir pateikia interesų deklaracijas II etape**, deklaruodami savo nepriklausomumą nuo politinių, ekonominių ar kitų grupių įtakos ir interesų.

3.2. Konkursas laikomas įvykusi, jei bent penki pareiškėjai dalyvauja antrame etape (II etapas). Jei dalyvauja mažiau pareiškėjų, terminas gali būti nukeltas ir gali būti paskelbtas naujas kvietimas teikti paraiškas.

4. Reikalavimai konkurso atrankos I ir II etapams

4.1. Norintys dalyvauti konkurse turi užpildyti dalyvio anketą (ir joje esančius laukelius), kuri viešai paskelbta kvietime teikti paraiškas oficialioje NSII „Media4Change“ programos svetainėje – www.media4change.co.

4.2. Privalomi I atrankos etapo priedai yra dokumentai, įrodantys kandidatų kompetenciją, profesionalumą ir žinias toje srityje, kurią jie siūlo tirti: pridedami gyvenimo aprašymai ir atitinkamų analitinių publikacijų (pridedant interaktyvias nuorodas) sąrašas.

4.3. Privalomi II etapo priedai yra šie: tyrimo planas (padalytas į tyrimo įgyvendinimo planą ir supaprastintą finansų panaudojimo planą) ir kiekvieno pareiškėjo (komandos nario) interesų deklaracijos. Visi šablonai bus pridėti prie kvietimo teikti paraiškas. Tyrimo plane turi būti apibrėžta hipotezė ir klausimai, kuriuos autoriai kels tyrime. Tyrimo metu hipotezė turi būti patvirtinta arba paneigta.

4.4. I ir II etapų paraiškų formos turi būti tinkamai užpildytos ir pateiktos kartu su privalomais priedais lietuvių kalba iki kvietime paskelbtų terminų. Paraiškos ir dokumentai el. paštu nepriimami.

5. Vertinimo kriterijai

5.1. I atrankos etapo vertinimo kriterijai:

- **1) Potencialas vykdyti tyrimą** – vertinamos komandos ar individualaus asmens profesinės kompetencijos ir gebėjimai reikalingi tyrimui įgyvendinti, atsižvelgiant į kandidatų profesines patirtis (ar jie turi patirties dirbant su tyrimais) ir išsilavinimą. Jei teikiama komandinė paraiška, bus atsižvelgiama į komandos narių potencialą papildyti kitų komandos narių patirtis. Komisija vertins kandidatus atsižvelgiant tik į atrankos anketoje pateiktą informaciją ir pridedamus dokumentus, tad komandos kviečiamos juos detalai užpildyti. Tai gali žymiai pagerinti jų konkurencinį pranašumą
- **2) Motyvacija** – kandidatai nurodo, kodėl domisi tiriamąja žurnalistika, kodėl ši galimybė jiems yra svarbi ir kokią pridėtinę vertę jiems suteiktų dalyvavimas konkurse. Jei kandidatai turi mažai arba visai neturi tiriamosios žurnalistikos patirties, paraiškoje aprašoma motyvacija plėtoti savo profesinę karjerą šioje srityje.

5.2. Kiekviena dalyvio anketa (paraiška) bus įvertinta komisijos narių. Kiekvienas narys paskirs balą nuo 1 (nevertintina) iki 10 (labai gerai) skalėje. Visi balai bus susumuojami ir padalijami iš komisijos narių skaičiaus. Geriausiai įvertintų paraiškų autoriai bus pakviesti dalyvauti antrajame etape (II etapas). Visi dalyvaujantys kandidatai gaus ataskaitą su galutiniais vertinimo balais su trumpu grįžtamuoju ryšiu suteikiamu komisijos narių.

5.3. Antrojo etapo (II etapas) metu komisijos nariai vertins paraiškas vadovaudamiesi šiais vertinimo kriterijais ir skirdami balus nuo 1 (labai blogai) iki 10 (labai gerai) skalėje:

- **Tyrimo dizaino plano kokybė**
  - **Plano aiškumas** - aiškiai ir sistemškai pristatomas planuojamas tyrimas
  - Keliami **hipotezė (-ės), kuri gali būti patvirtinama ar paneigiama**
  - **Žurnalistiniam tyrimui keliamų reikalavimų atitikimas:**
    - **Giluminis tyrimas:** nesitenkinama tuo, kas oficialiai pateikiama arba informacija, kuri buvo prieinama viešai. Siekiama remtis gausiais šaltiniais analize;
    - **Naujumas:** tyrimas siekia atskleisti ar atrasti naujus faktus (pagrįstus pačių analize) arba pateikti naujas ir tikslias žinomas informacijos (faktų) interpretacijas, kurios nebuvo pasirodžiusios viešajame diskurse bei patvirtina ar paneigia keliamą hipotezę;
    - **Duomenų patikimumas:** atrasti ir atskleisti faktai yra tikslūs ir pagrįsti įrodymais, šaltinių duomenys yra pateikiami, surinkta pakankamai duomenų;
    - **Viešas interesas:** tyrimas kelia probleminius ir aktualius klausimus, siekia paskelbti faktus atstovaujant viešąjį interesą;
  - **Darbas su duomenimis ir medžiaga** – pasitelkiama patikimais šaltiniais, pateikiamos tikslios citatos, užtikrinamos autorių teisės ir BDAR reikalavimų laikymasis;
  - **Komandos potencialas** įgyvendinti tyrimą: pareiškėjų profesinės kompetencijos ir gebėjimai;
  - **Komandos narių vaidmenys ir atsakomybės** yra aiškiai aprašomi;
- **Finansų panaudojimo plano kokybė:**
  - **Aiškumas** – visos numatomos išlaidos yra aiškiai nustatytos ir paskirstytos per laiką

(komandos atsižvelgia į tai, kad 20 proc. siekiančia stipendijos dalį jos gaus sėkmingai įgyvendinus tyrimą pagal šių nuostatų 12 straipsnį).

5.4. Tyrimų pasiūlymai gaus **papildomų balų** už vieno ar daugiau kriterijų atitikimą iš šių (1 balas už vieną kriterijų):

- Bendradarbiavimas tarp pradedančiųjų ir patyrusių žiniasklaidos kūrėjų ar pradedančių (iki vienerių metų veiklos) ir labiau patyrusių žiniasklaidos priemonių;
- Bendradarbiavimas tarp naujų / pradedančiųjų žiniasklaidos priemonių (veikla iki 1 metų);
- Planuojamas ryšio mezgimas ir kūrimas su auditorija (piliečiais) (bet kuriame tyrimo vystymo, vykdymo etape);
- Novatoriškų įrankių naudojimas;
- Geografiškai atitolusių regionų atstovavimas (komandos iš geografiškai atokių regionų).

5.5. Kiekviena Paraiška bus įvertinta visų komisijos narių. Visi paraiškos balai bus susumuojami ir padalinami iš komisijos narių skaičiaus. Prie šio balų vidurkio bus pridėti papildomi balai ir bus susumuojamas galutinis rezultatas. Trys daugiausiai balų surinkusios komandos bus atrinktos finansinei paramai (stipendijai) gauti. Kitos keturios paraiškos surinkusios daugiausiai balų bus įtrauktos į rezervo sąrašą.

5.6. **Galutinis įvertinimas.** Finansinę paramą (stipendiją) gavę pareiškėjai (toliau – stipendijos gavėjai) iki 2021 m. birželio 30 d. Turės pateikti baigtus tyrimus ir ataskaitas (išsamesnė informacija apie tai aprašoma šių nuostatų 11.4. dalyje) juos siųstami į oficialų organizatorių el. pašto adresą: media4change@zmogui.lt. Galutiniai tyrimai bus vertinami pagal šiuos vertinimo kriterijus:

- **Numatyto plano laikymasis:** tyrimas (patvirtinta ar paneigta hipotezė) turi atitikti numatytą tyrimo planą pateiktą antrajame etape (II etapas). Galimi tik pakeitimai, atsirandantys dėl nenumatytų tyrimo išvadų;
- **Hipotezė (-ės) buvo patvirtinta ar paneigta;**
- **Žurnalistiniam tyrimui keliamų reikalavimų atitikimas:**
  - **Giluminis tyrimas:** tyrime nesitenkinama tuo, kas oficialiai pateikiama, arba informacija, kuri buvo prieinama viešai. Siekiama remtis gausiais šaltiniais analizėje;
  - Stipendijos gavėjai turi galėti įrodyti, kad jų **išvados yra paremtos jų pačių atliktais tyrimais** ir nėra gautos iš policijos ar kitų institucijų;
  - **Naujumas:** tyrimas atskleidžia naujus faktus (pagrįstus pačių analize) arba naujas ir tiksliai žinomos informacijos (faktų) interpretacijas, kurios nebuvo pasirodžiusios viešajame diskurse bei patvirtina ar paneigia keliamą hipotezę;
  - **Duomenų patikimumas:** atrasti ir atskleisti faktai yra tikslūs ir pagrįsti įrodymais, šaltinių duomenys yra pateikiami, surinkta pakankamai duomenų;
  - **Viešas interesas:** tyrimas kelia probleminius ir aktualius klausimus, siekia paskelbti faktus atstovaujant viešąjį interesą;
- **Darbas su duomenimis ir medžiaga** – pasitelkiama patikimais šaltiniais, pateikiamos tikslios citatos, užtikrinamos autorių teisės ir BDAR reikalavimų laikymasis;
- Tyrimas pateikiamas **patrauklia, įdomia ir įtraukiančia pasakojimo forma;**

5.7. Stipendijos gavėjai, kurių atlikti tyrimai atitiks visus galutinio vertinimo kriterijus bei pateiks reikalingas ataskaitas, gaus likusią 20 proc. siekiančią stipendijos dalį.

5.8. Komanda ar komandos, dalyvavusios antrajame etape (II etapas) ir negavusios stipendijos, tačiau

nusprendusios tęsti ir įvykdyti tyrimus, bus kviečiamos iki **2021 m. birželio 30 d.** Pateikti galutinius darbus ir kandidatuoti gauti prizą. Jų pateikti tyrimai bus vertinami komisijos narių vadovaujantis vertinimo kriterijais nurodytas šių nuostatų 5.6. dalyje. Komanda surinkusi daugiausiai balų gaus 4 tūkst. eur. vertės prizą. Tokiu atveju, jei balų skirtumas tarp geriausiai įvertinto ir kitų darbų bus nežymus (mažesnis nei vieno balo skirtumas), komisijos nariai ir organizatoriai pasilieka teisę galutinį prizą paskirstyti tarp daugiau komandų.

5.9. Stipendijos gavėjai, negalintys baigti tyrimų ar pateikę tyrimus, kurių galutinio įvertinimo rezultatai nesiekia nustatytos ribos, turi grąžinti jiems suteiktą stipendiją NSII.

6. Bendrosios taisyklės

6.1. Konkurso eiga skirstoma į tris etapus, kurie nurodomi žemiau pateiktoje lentelėje:

Data	Užduotis
<p>I Etapas</p> <p><i>Komandų formavimas ir paraiškų teikimas</i> <i>Vasario 23 d. – kovo 23 d.</i></p>	<p>Kvietimas teikti paraiškas (pildyti dalyvio (-ių) anketas) paskelbiamas 2021 m. vasario 23 d.</p> <p>Konkurso dalyvių anketos pildomos iki 2021 m. kovo 23 d.</p> <p>Pirmojo etapo rezultatai bus skelbiami iki 2021 balandžio 1 d. Nurodyta data gali keistis priklausomai nuo gautų paraiškų kiekio, jei jo laiku negalėtų įvertinti komisijos nariai.</p>
<p>II Etapas</p> <p><i>Kūrybinės dirbtuvės ir planų rengimas</i> <i>Balandžio 12 d. – 21 d.</i></p>	<p>Balandžio 12 d. – 16 d. atrinkti kandidatai dalyvaus kūrybinėse dirbtuvėse. Jų metu, bendradarbiaujant su profesionaliais žurnalistais ir ekspertais, kandidatai vystys detalius tyrimo planus.</p> <p>Dalyvavimas kūrybinėse dirbtuvėse rekomenduojamas, tačiau nėra būtina sąlyga patekimui į kitą etapą.</p> <p>Galutinės tyrimo planų paraiškos pateikiamos iki balandžio 21 d.</p> <p>Antrojo etapo rezultatai skelbiami iki gegužės 3 d.</p>
<p>III Etapas</p> <p><i>Tyrimų vykdymas</i> <i>Gegužės 3 d. – birželio 30 d.</i></p>	<p>Komandos tyrimams vykdyti turės 8-ias savaites. Jei dėl objektyvių priežasčių tyrimas negali būti užbaigtas iki termino (birželio 30 d.), ši data gali būtų nukeliama ir tyrimo užbaigimui gali būti skiriamas reikalingas papildomas laikas.</p>
<p>Specialusis etapas</p> <p><i>Tarptautiniai tyrimų apdovanojimai</i> <i>Rugpjūčio – spalio mėn. 2021 m.</i></p>	<p>Konkurso komandos bus skatinamos teikti paraiškas Future Stories tarptautiniams tyrimų apdovanojimams gauti. Šiems apdovanojimams paraiškas galės teikti tyrimų autoriai iš Lietuvos bei Slovakijos. Apdovanojimų komisija įvertins pateiktus tyrimus pagal apdovanojimų kriterijus. Komisija nuspręs, kam atiteks piniginiai prizai už atliktus tyrimus. Šių tyrimų autoriai bus apdovanojami ceremonijos metu 2021 m. spalio mėn.</p>

6.2. Pareiškėjai, atrinkti į II etapą, turės galimybę dalyvauti kūrybinėse dirbtuvėse. Bendradarbiaudami su tiriamosios žurnalistikos ekspertais, jie turės puikią galimybę vystyti tyrimo idėją ir parengti tyrimo planą ir (arba) suformuoti komandas tyrimų vykdymui.

6.3. NSII komandoms paskirs patarėją-mentorių, kuris galės teikti konsultacijas ir pagalbą vykdant žurnalistinį tyrimą, teikiant pagalbą konsultuojant, kaip administruoti (paskirstyti) stipendiją, megzti ryšį su auditorija, tikslingai išnaudoti novatoriškus įrankius, paruošti galutinę ataskaitą ir pan.

6.4. **Galutinis terminas** pateikti tyrimus elektroniniu paštu – 2021 m. birželio 30 d.

6.5. Tyrimo planas, tyrimo vykdymo procesas ir galutiniai darbų rezultatai turi atitikti įstatymus, etikos principus ir profesinius etikos kodeksus.

7. Tyrimų temos

7.1. Tyrimų temas pareiškėjai pasirenka savarankiškai. Jei jie patenka į antrąjį etapą (II etapas), jiems suteikiama galimybė patikslinti temas remdamiesi, pavyzdžiui, naujais faktais, perspektyvosmis ar ekspertų patarimais.

7.2. Temos turi būti aktualios vietos lygmeniu (detalesnė aprašoma nuostatų 3.1. dalyje).

7.3. Siūlomos temų kategorijos yra: žmogaus teisės, korupcija, aplinkosauga. Jos skirstomos į siūlomas potemes (sąrašas nėra baigtinis ir pareiškėjai gali pasirinkti kitą savo suformuluotą potemę):

- **Žmogaus teisės:** prekyba žmonėmis; žmonių su negalia dalyvavimas ir įtraukimas į visuomenę; smurtas ir seksualinė prievarta artimoje aplinkoje; reprodukcinės teisės; moters padėtis romų bendruomenėje; savižudybių prevencijos programų ir politikos (ne)efektyvumas; netinkamas elgesys ir smurtas psichikos sveikatos institucijose; žmogaus teisių pažeidimas susijęs su verslo ekonomine veikla; diskriminacija seksualinės orientacijos ar lytinės tapatybės pagrindu; diskriminacija etninės ar religinės tapatybės pagrindu; migrantų darbo sąlygos; technologijų poveikis žmogaus teisėms; benamiai žmonės; žmonės atliekantys laisvės atėmimo bausmę;
- **Korupcija:** politinė korupcija demokratinuose procesuose; neteisėti partijų finansavimo šaltiniai; politikų ar su jais susijusių asmenų labdaringos organizacijos ir fondai tarnaujantys politiniams interesams; politinė įtaka vietos žiniasklaidai; korupcija viešuosiuose pirkimuose;
- **Aplinkosauga:** neteisėtos ir pavojingos atliekos; didelių projektų (pvz., greitkelių statymo) poveikis aplinkai; intensyvios žemės ūkio veiklos poveikis, teršalų išmetimas; vandentvarka; miškų tvarkymas / kirtimas; nacionaliniai parkai, saugomos teritorijos ar nykstantys biotopai; verslo lobizmo poveikis aplinkos apsaugos įstatymams ir politikai.

7.4. Pasirinktos temos pareiškėjų nurodomos dalyvio anketoje bei II etapo tyrimo tyrimo plano formoje, jei atitinka reikalavimus, yra vertinamos Komisijos narių.

8. Nepriklausomos komisijos vertinimas

8.1. NSII suburia nepriklausomą vertinimo komisiją, vertinančią paraiškas Lietuvoje. Komisiją sudaro ne mažiau nei septyni tiriamosios žurnalistikos profesionalai, tiriamosios žurnalistikos ir etiškos žiniasklaidos ekspertai, kurie privalo užpildyti ir pateikti organizatoriams interesų deklaracijas pagal organizatorių pateiktą deklaracijos

formą. Komisijoje dalyvauja ir organizatorių atstovai.

8.2. Komisijos nariai yra suburti organizatorių, atsižvelgiant į jų kompetenciją, profesionalumą, reputaciją ir profesinę patirtį.

8.3. Konkurso komisijos narių veikla vykdoma viešai ir skaidriai. Komisijos nariai, teikiantys patarimus konkrečioms komandoms, turi pirmumo teisę paskelbti tyrimą savo žiniasklaidos priemonėje.

8.4. Komisija įvertins Paraiškų ir galutinių tyrimų atitikimą keliamiems reikalavimams ir vertinimo kriterijams (aprašomi nuostatų 3, 4 ir 5 dalyje). Komisijos nariai taip pat teikia rekomendacijas dėl tyrimo planų tobulinimo kūrybinių dirbtuvių metu, teikia profesinius patarimus įgyvendinant tyrimą ir įvertina galutinius rezultatus.

8.5. Kiekvienas komisijos narys turi užpildyti interesų deklaraciją ir kilus interesų konflikto grėsmei nusišalina nuo tyrimo plano vertinimo proceso.

9. Reikalavimai tyrimų planams

9.1. Kiekvienas tyrimo planas turi atitikti keliamus teminius, metodinius, techninius, profesinius, etinius ir teisinius reikalavimus taikomus žurnalistams ir leidėjams nurodytiems šiuose nuostatuose.

9.2. Planą sudaro dvi dalys: žurnalistinio tyrimo atlikimo ir finansų panaudojimo.

10. Reikalavimai Stipendijų gavėjams

10.1. Stipendijų gavėjai turi atitikti šiuose nuostatuose nurodytus tinkamumo kriterijus.

10.2. Stipendijų gavėjai pasirašo stipendijos suteikimo sutartį su NSII ir prideda kiekvieno komandos nario pasirašytą privačių interesų deklaraciją.

10.3. **Redakcinė nepriklausomybė:** Organizatoriai neturi teisės tiesiogiai ar netiesiogiai daryti įtaką Stipendijos gavėjų tyrimams, tačiau jie turi teisę gauti visą reikalingą informaciją susijusią su žurnalistinių tyrimų įgyvendinimu, kuri padėtų jiems įvertinti ar laikomasi profesinių standartų ir įstatymų. Stipendijų gavėjai turi atitikti profesinius ir etinius standartus, apibrėžtus [Europos žurnalistų federacijos](#) ir [Tarptautinės žurnalistų federacijos](#) elgesio kodeksuose¹ ir kituose reglamentuose bei galiojančiuose nacionaliniuose etikos kodeksuose.

11. Žurnalistinių tyrimų finansavimas

11.1. Vietos tiriamosios žurnalistikos fondas yra projekto „Media4Change - Local Investigative Story Lab“, finansuojamo Europos Komisijos - DG CONNECT, dalis.

---

¹ Tarptautinė žurnalistų federacija. Visuotinė žurnalistų etikos chartija (Global Charter of Ethics for Journalists. Prieiga internetu: <https://www.ifj.org/who/rules-and-policy/global-charter-of-ethics-for-journalists.html>; Tarptautinės žurnalistų federacijos etikos principai. Prieiga internetu: <https://www.ifj.org/media-centre/news/detail/category/europe/article/status-of-journalists-and-journalism-ethics-ifj-principles.html>; Europos žurnalistų federacijos etikos principai: <https://europeanjournalists.org/policy/ethics/>; Etiškos žurnalistikos tinklas (Ethical Journalism Network). Penki etiškos žurnalistikos principai: <https://ethicaljournalismnetwork.org/who-we-are/5-principles-of-journalism>.

11.2. Stipendija jos gavėjams paskirstoma dviem dalimis: 80 proc. tyrimo (bendradarbiavimo) pradžioje ir 20 proc. pateikus komisijos patvirtintą, reikalavimus atitinkantį tyrimą ir organizatorių patvirtintą ataskaitą.

11.3. Stipendijos dalys pervedamos bankiniu pavedimu į vieno iš stipendijos gavėjo, individualaus žurnalisto (koordinatoriaus), banko sąskaitą.

11.4. Bendradarbiavimo pabaigoje **stipendijos gavėjai pateikia galutinį tyrimą ir ataskaitą**. Vertinimo komisija įvertina pateiktus galutinius tyrimus pagal Nuostatų 5.6. dalyje nustatytus kriterijus. Ataskaitoje pateikiama: a) trumpas aprašymas, kaip vyko tyrimas ir bendradarbiavimas, kokie buvo pagrindiniai iššūkiai, ar stipendijos gavėjai bendradarbiavo su auditorija, ir nurodoma, ar komandos nariai nori toliau bendradarbiauti ir (ar) vykdyti naujus tyrimus b) trumpi grįžtamojo ryšio atsiliepimai organizatoriams (pvz., ką galima konkurso organizavime patobulinti) ir c) supaprastintą finansų panaudojimo ataskaitą (nurodomos išlaidų rūšys ir sumos).

11.5. Stipendijos gavėjai, negalintys baigti tyrimų arba kurių baigiamojo darbo rezultatai per galutinį vertinimą nesiekia nustatytos ribos, turi gražinti visą suteiktą stipendiją NSII.

11.6. Komisija ir organizatoriai kartu turi teisę nutraukti konkursą ar finansavimą, jei stipendijos gavėjas ar gavėjai neatitinka tinkamumo kriterijų ir nesilaiko [Europos žurnalistų federacijos](#) ir [Tarptautinės žurnalistų federacijos](#) bei galiojančiuose nacionaliniuose etikos kodeksuose nustatytų etikos ir kitų profesinių principų ir standartų. Tokių stipendijos gavėjų dalyvavimas konkurse bus sustabdytas ir jie turės gražinti visą suteiktą finansinę paramą NSII. Tokiu atveju bus paskelbtas naujas kvietimas teikti paraiškas.

11.7. Komanda ar komandos, kurios gauna galutinį skatinamąjį prizą (kaip apibrėžta šių nuostatų 5.8 dalyje), gaus visą sumą vienu mokėjimu. Ji bankiniu pavedimu pervedama vieno iš komandos atstovų, individualaus žurnalisto (koordinatoriaus) banko sąskaitą.

12. Sąvokos ir jų apibrėžimai

12.1. **Vietos lygmens apibrėžimas:** siekiant apibrėžti vietos lygmenį šiuose nuostatuose naudojama EUROSTAT Vietos administracinių vienetų (LAU) ir Teritorinių statistinių vienetų (NUTS) sistema. Žurnalistinis tyrimas vykdomas vietos lygiu, kai jo tema aktuali vienam ar daugiau šių vienetų – LAU 2 ir LAU 1. Pateikus pagrindimą, tyrimai gali analizuoti temas aktualias ir (arba tik) NUTS 3 lygyje.

Lietuvoje: LAU 2 – *seniūnijos*, LAU 1 – *savivaldybės*, NUTS 3 – *apskritis*.

12.2. **Tiriamosios žurnalistikos apibrėžimas:** Konkurso tikslais šiuose Nuostatuose naudojamas tiriamosios žurnalistikos apibrėžimas, kurį naudoja Davidas E. Kaplanas, Pasaulinio tiriamosios žurnalistikos tinklo vykdantysis direktorius: „*Nors žurnalistinių tyrimų apibrėžimai skiriasi, žurnalistikos profesionalų grupėse vyrauja sutarimas dėl pagrindinių šios sąvokos komponentų: sistemingas, išsamus ir originalus tyrimas bei ataskaitos, dažnai susijusios su paslapčių atskleidimu. Kiti pažymi, kad praktikoje dažnai gausiai naudojami viešaisiais įrašais ir duomenimis, daugiausia dėmesio skiriant socialiniam teisingumui ir atskaitomybei*“. Tiksliai citata leidinyje „Global Investigative Journalism: Strategies for Support“, Davidas E. Kaplanas, Tarptautinės žiniasklaidos pagalbos centras, 2013 m., prieiga internetu:

<https://gijn.org/investigative-journalism-defining-the-craft/>.

12.3. **Viešojo intereso apibrėžimas:** pagrindinis tiriamosios žurnalistikos tikslas yra atskleisti dalykus viešojo intereso labui. Remiantis Tiriamosios žurnalistikos vadovu: „*Į „kas yra visuomenės interesas“ atsako tai, ar bendruomenė būtų nepalankioje padėtyje, jei ši informacija neišaiškėtų, ar šios informacijos iškėlimas į šviesą*

suteiktų jai materialios naudos ar padėtų priimant pagrįstus sprendimus“. Tiksliai citata Tiriamosios žurnalistikos vadove, kuris prieinamas internete:

<https://www.investigative-manual.org/en/chapters/who-is-that-investigative-journalist/1-how-to-define-investigative-journalism/>.